

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP – 4101-04-02/2013

P/13/165

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/165 - Usuwanie przez powiaty pojazdów i prowadzenie parkingów strzeżonych dla tych pojazdów
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Zygmunt Świętek – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86560 z dnia 8 maja 2013 r. (dowód: akta kontroli, str. 1)
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Kluczborku ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Pośpiech, Starosta Kluczborski ² (dowód: akta kontroli, str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Pozytywną ocenę ogólną uzasadnia: odpowiednie – pomimo stwierdzonych uchybień – przygotowanie organizacyjne i kadrowe Starostwa do realizacji zadań Powiatu Kluczborskiego⁴ związanych z usuwaniem pojazdów z drogi i ich przechowywaniem na parkingu strzeżonym, określonych w art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym*⁵.

Starosta wyznaczył podmiot, któremu powierzył realizację ww. zadań. W zawartej z tym podmiotem umowie prawidłowo określił prawa i obowiązki, jak też sposób ustalania i rozliczania kosztów usuwania pojazdów z dróg i ich przechowywania na parkingu strzeżonym. Świadczone przez ten podmiot usługi były rzetelnie rozliczane.

Przewlekły tok prowadzenia przez pracowników Starostwa niektórych postępowań wyjaśniających był spowodowany przede wszystkim opóźnieniami w przekazywaniu Starostwu potrzebnych informacji i dokumentów przez organy lub instytucje, do których Starostwo zwracało się o ich przekazanie.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku aktualizacji od dnia 21 sierpnia 2011 r. Regulaminu organizacyjnego Starostwa oraz zakresów obowiązków Naczelnika oraz Inspektora Wydziału Komunikacji i Transportu w zakresie dotyczącym realizacji niektórych zadań określonych art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*,

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: Powiat.

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm. Dalej: *Prawo o ruchu drogowym*.

- nieprzekazywania, w sposób określony art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o *dostępie do informacji publicznej*⁶, informacji dotyczących sposobu realizowania przez Powiat zadań określonych art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*,
- niewyznaczenia przez Starostę w okresie od 4 września 2011 r. do 17 listopada 2011 r., podmiotu realizującego zadania z zakresu art. 130a ust. 5f *Prawa o ruchu drogowym*,
- nierzetelnego przygotowania części wniosków o orzeczenie przepadku na rzecz Powiatu pojazdów nieodebranych przez właścicieli z parkingu strzeżonego przed upływem trzech miesięcy; a także występowania nieuzasadnionej zwłoki związanej z podjęciem decyzji o demontażu pojazdów,
- ujmowania w decyzjach wydanych na podstawie art. 130a ust. 10h *Prawa o ruchu drogowym* nieuzasadnionych pozycji, tj. kosztów sądowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie Powiatu do realizacji zadań związanych z usuwaniem pojazdów z drogi

Opis stanu
faktycznego

1.1. W kontrolowanym okresie⁷ w Starostwie obowiązywał Regulamin organizacyjny nadany przez Radę Powiatu w Kluczborku⁸ uchwałą nr XXVIII/163/2008 z dnia 19 grudnia 2008 r. (ze zm.)⁹, który wszedł w życie z dniem podjęcia uchwały.

Zgodnie z § 42 ust. 1 ww. regulaminu do zadań Wydziału Komunikacji i Transportu¹⁰ w zakresie ruchu drogowego należały m.in. sprawy dotyczące: wyznaczenia jednostek do usuwania pojazdów z drogi (pkt 59), wyznaczenia parkingów strzeżonych (pkt 60), przygotowania uchwały w sprawie ustalenia wysokości opłat za usunięcie pojazdów z drogi i ich parkowanie (pkt 61), tj. zadania wynikające z art. 130a ust. 5a-5e i 6 *Prawa o ruchu drogowym* – w brzmieniu obowiązującym w okresie od 19 października 2006 r. do 20 sierpnia 2011 r.

Starosta nadzór nad działalnością Wydziału TK od dnia 22 grudnia 2008 r. powierzył Sekretarzowi Powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 9-24, 27-30, 47)

Z dniem 21 sierpnia 2011 r., na podstawie art. 1 pkt 10 lit. g ustawy z dnia 22 lipca 2010 r.¹¹, do art. 130a *Prawa o ruchu drogowym* został dodany ust. 5f, zgodnie z którym usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych z drogi na podstawie art. 130a ust. 1 i 2 stanowiło zadanie własne powiatu, które starosta realizuje przy pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych lub powierza ich wykonywanie zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych.

Należących na powiaty zadań, polegających m.in. na występowaniu przez starostę do sądu z wnioskami o orzeczenie przepadku pojazdów na rzecz powiatu i przygotowaniem decyzji o zapłacie kosztów związanych z usuwaniem, przechowywaniem, oszacowaniem, sprzedażą lub zniszczeniem pojazdu, nie

⁶ Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm. Dalej: ustawa o BIP.

⁷ Od dnia 21 sierpnia 2011 r. do dnia zakończenia kontroli, tj. 13 czerwca 2013 r.

⁸ Dalej: Rada.

⁹ W sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Kluczborku ze zmianami z dnia: 25 marca 2010 r. i 29 kwietnia 2010 r.

¹⁰ Dalej: Wydział TK.

¹¹ Ustawa z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 1018 ze zm.). Dalej: *ustawa zmieniająca*.

przypisano w regulaminie organizacyjnym do realizacji przez Wydział TK, jak też zakresami obowiązków do realizacji przez ww. pracowników Wydziału TK.

(dowód: akta kontroli str. 9-24, 27-30)

Zadania związane z windykacją należności budżetowych powiatu przypisane zostały Wydziałowi Finansowemu, nadzorowanemu przez Skarbnika Powiatu (§ 45 pkt 10 Regulaminu organizacyjnego).

(dowód: akta kontroli str. 18-19, 47)

W zakresie dotyczącym zadań Powiatu objętych kontrolą Starosta zarządzeniami nr: 46/2011 z dnia 23 września 2011 r.¹² i 29/2012 z dnia 4 lipca 2012 r.¹³ uregulował zagadnienia związane odpowiednio z: wyborem podmiotu usuwającego pojazdy oraz prowadzącego parking strzeżony (art. 130a ust. 5f) i likwidacją pojazdów przejętych na własność Powiatu Kluczborskiego na podstawie art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*. Starosta nie ustalił innych wewnętrznych procedur postępowania z pojazdami usuniętymi z drogi.

(dowód: akta kontroli str. 5-46)

1.2. Osoby, którym powierzone zostały do realizacji obowiązki związane z usuwaniem pojazdów z dróg posiadały wykształcenie wyższe (Naczelnik Wydziału TK – pedagogiczne, Inspektor Wydziału TK – budowlane).

Inspektor Wydziału TK w dniu 28 stycznia 2011 r. brała udział w szkoleniu organizowanym przez Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego, którego tematem były zagadnienia związane z przypadkiem na rzecz powiatu pojazdu usuniętego z drogi w trybie art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*.

Ponadto w dniu 19 kwietnia 2011 r. Naczelnik Wydziału TK i Inspektor Wydziału TK brali udział w spotkaniu naczelników wydziałów komunikacji starostw województwa opolskiego (zorganizowanym przez Starostę Prudnickiego), którego tematem było omówienie procedur dla realizacji zadań wynikających z art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*, a dotyczących: wystąpienia do sądu o orzeczenie przypadku usuniętych z drogi pojazdów na rzecz powiatu, podejmowania przez Radę Powiatu uchwały w sprawie wysokości opłat oraz uchwały w sprawie kosztów, wyłonienia podmiotu do usuwania pojazdów oraz prowadzenia parkingu strzeżonego, jak też terminarza realizacji ww. zadań.

(dowód: akta kontroli str. 48-50)

1.3. Starosta zapewnił osobom wykonującym zadania objęte kontrolą właściwe warunki do ich realizacji. Stanowiska pracy tych osób zlokalizowane zostały w sąsiadujących pomieszczeniach (pokoje nr 8 i 9), zabezpieczonych przed dostępem osób trzecich. Pomieszczenia te były wyposażone w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu, jak też systemu informacji prawnej LEX oraz danych Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierujących (na komputerach zlokalizowanych w pokoju nr 4).

Ponadto osoby wykonujące kontrolowane zadania dysponowały kopiami zarządzeń Starosty nr 46/2011 z dnia 23 września 2011 r. i nr 29/2012 z dnia 4 lipca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 5-6)

1.4. Z zapisów „Rejestru skarg” oraz „Książki kontroli” Starostwa wynikało m.in., że w latach 2011-2013 (do 30 kwietnia) kontrolowana problematyka nie była przedmiotem skarg, jak też kontroli zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej.

(dowód: akta kontroli str. 34-39, 51-54)

¹² W sprawie powołania komisji dla wyłonienia podmiotu, któremu zostanie powierzone przez Starostę Kluczborskiego wykonywanie zadań z zakresu usuwania pojazdów z drogi i umieszczania ich na parkingu strzeżonym.

¹³ W sprawie powołania komisji ds. likwidacji pojazdów przejętych na własność powiatu.

1.5. Na stronach internetowych Starostwa (www.powiatkluczborski.pl oraz www.bip.powiatkluczborski.pl) brak było informacji dotyczących wykonywania zadań publicznych w zakresie objętym niniejszą kontrolą.

Na ww. stronach zamieszczone zostały informacje o zakresie realizowanych przez TK zadań, obejmujących zakresem zadania opisane w § 42 ust. 1 pkt 59 i 60 Regulaminu organizacyjnego Starostwa.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 ustawy o *BIP władze publiczne* są zobowiązane do udostępnienia w BIP informacji dotyczących m.in. zasad ich funkcjonowania oraz trybu działania.

Informacji o sposobie realizacji zadań z art. 130a *Prawa o ruchu drogowym* nie zamieszczono także na tablicy informacyjnej TK.

(dowód: akta kontroli str. 5-6, 25-26)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Z dniem 21 sierpnia 2011 r. na podstawie art. 130a ust. 5f *Prawa o ruchu drogowym* usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla takich pojazdów stało się zadaniem własnym powiatu. Nowelizacja *Prawa o ruchu drogowym* z dnia 22 lipca 2010 r. określiła nowe zadania powiatu polegające m.in. na: występowaniu przez starostę do sądu z wnioskami o orzeczenie przepadku pojazdów na rzecz powiatu oraz wykonywaniu tych orzeczeń; wydawaniu decyzji o zapłacie kosztów związanych z usuwaniem, przechowywaniem, oszacowaniem, sprzedażą lub zniszczeniem pojazdu.

Do dnia kontroli NIK (15 maj 2013 r.) zadania w ww. zakresie nie zostały ujęte w Regulaminie organizacyjnym Starostwa, jak też przypisane do realizacji przez pracowników Wydziału TK – pomimo, że obowiązywały już ponad 600 dni.

Naczelnik Wydziału TK wyjaśnił, że obejmując stanowisko w dniu 1 października 2011 r. był przekonany, iż stan dokumentacji organizacyjnej Wydziału TK obejmuje także wszystkie zadania określone art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*.

Nie zwrócił uwagi na fakt zmiany treści tego artykułu od dnia 21 sierpnia 2011 r., dlatego też nie podejmował działań dla zmiany treści Regulaminu organizacyjnego oraz zakresów czynności pracowników Wydziału TK realizujących zadania w tym zakresie.

Sekretarz Powiatu wyjaśnił, że katalog zadań Wydziału TK w Regulaminie organizacyjnym nie jest zbiorem zamkniętym i pozwala na wykonywanie nowych zadań w nim nieujętych. Decyzję o realizacji nowych zadań podejmuje osoba bezpośrednio odpowiedzialna za jego realizację, w tym przypadku Naczelnik Wydziału TK, który powinien wnioskować o ewentualną zmianę zapisów Regulaminu organizacyjnego. Koordynator Systemu Zarządzania Jakością dnia 5 kwietnia 2012 r. informował naczelników wydziałów Starostwa o możliwości składania wniosków uaktualniających zakresy realizowanych czynności. Naczelnik Wydziału TK wniosku w tym zakresie nie składał.

(dowód: akta kontroli str. 64)

2. Na stronach internetowych Starostwa (www.powiatkluczborski.pl oraz bip.powiatkluczborski.pl) brak było informacji dotyczących wykonywania zadań publicznych w zakresie objętym niniejszą kontrolą, dotyczących m.in.: lokalizacji parkingu, na którym przechowywane są pojazdy usunięte z dróg, kosztach ich przechowywania, jak też procedury postępowania w celu odzyskania pojazdu przez właściciela. Przedmiotowych informacji nie było także w budynku Starostwa przy ul. Katowickiej 1 w Kluczborku, gdzie siedzibę mają władze Starostwa oraz Wydział TK.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 ustawy o BIP władze publiczne są zobowiązane do udostępnienia w BIP informacji dotyczących m.in. zasad ich funkcjonowania oraz trybu działania.

Naczelnik Wydziału TK wyjaśnił, że nie był informowany o obowiązku zamieszczenia przedmiotowych informacji na stronach internetowych Starostwa (w tym BIP).

(dowód: akta kontroli str. 64)

Sekretarz Powiatu wyjaśnił, że zadania związane z usuwaniem pojazdów nie były dotąd prezentowane w BIP w związku z tym, że decydował o tym Naczelnik Wydziału TK – uprawniony do publikowania w BIP oraz specyfika zadania, gdzie klientem staje się głównie strona dokonująca wykroczenie, która o dalszym postępowaniu jest informowana przez wydających dyspozycję usunięcia pojazdu z drogi. Ponadto stwierdził, że w Starostwie nie ustalono i nie przyjęto do realizacji udostępniania na tablicach informacyjnych Starostwa informacji szczegółowych o realizowanych zadaniach, w tym o tych wynikających z art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*.

(dowód: akta kontroli str. 60)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Starosta zarządzeniem nr 49/2011 z dnia 14 października 2011 r. dokonał aktualizacji Polityki Jakości Starostwa, której *priorytetem jest świadczenie wysokiej jakości usług ukierunkowanych na spełnienie oczekiwań i wymagań Klientów, poprzez zapewnienie kompetentnej, nowoczesnej, terminowej i zgodnej z prawem obsługi oraz doskonalenie realizowanych procesów i przejrzystość funkcjonowania Starostwa*. Do upowszechniania Polityki Jakości zobowiązany został Pełnomocnik Zarządzania Jakością w Starostwie (Sekretarz Powiatu).

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że realizacja ww. priorytetu ma miejsce m.in. poprzez bieżące aktualizowanie zapisów Regulaminu organizacyjnego odnoszących się do zadań poszczególnych wydziałów, jak też umożliwienie zapoznania się z jego aktualną treścią na stronach internetowych Starostwa.

Brak ww. działań, pomimo upływu ponad 600 dni od zmiany art. 130a ustawy *Prawo o ruchu drogowym*, świadczy o niedostatecznym nadzorze Pełnomocnika ds. Systemu Zarządzania Jakością w Starostwie dla rzetelnej realizacji obowiązującej Polityki Jakości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2. Działania podejmowane w stosunku do pojazdów usuniętych z drogi, a nieodebranych w terminie trzech miesięcy przez właściciela pojazdu

2.1. Na podstawie art. 130a ust. 1-2 *Prawa o ruchu drogowym* w okresie od dnia 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. na terenie Powiatu zostało usuniętych ogółem 38 pojazdów, w tym 7 (18,4%) w 2011 r. i 31 (81,6%) w 2012 r.

Wszystkie pojazdy zostały usunięte z dróg na podstawie dyspozycji funkcjonariuszy Policji z Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku¹⁴. Dyspozycje do usunięcia pojazdów zostały wydane na podstawie: art. 130a ust. 1 pkt 1¹⁵ – w 11 przypadkach

¹⁴ Dalej: KPP.

¹⁵ Pozostawienie pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu.

(28,9%), z tego 2 w 2011 r. i 9 w 2012 r., art. 130a ust. 2 pkt 1 lit. a¹⁶ – w 25 przypadkach (65,8%), z tego 5 w 2011 r. i 20 w 2012 r., art. 130a ust. 2 pkt 1 lit. b¹⁷ – w 2 przypadkach (wszystkie w 2012 r.).

Z parkingu strzeżonego w terminie do trzech miesięcy zostało odebranych ogółem 32 pojazdy (84,2% usuniętych), z tego 5 w 2011 r. (71,4% usuniętych w tym roku) i 27 w 2012 r. (87,1%). Pomimo, że od usunięcia pojazdów z drogi na parking strzeżony minęły trzy miesiące, właściciele nie odebrali ogółem 6 pojazdów (15,8% usuniętych), z tego 2 w 2011 r. i 4 w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 65, 82-99)

2.2. Starosta po otrzymaniu informacji o nieodebraniu pojazdów z parkingu strzeżonego dla wszystkich sześciu pojazdów w okresie od 9 do 34 dni sporządził wnioski o orzeczenie przez sąd przepadku pojazdów na rzecz Powiatu. Wnioski te, na podstawie art. 130a ust. 10 *Prawa o ruchu drogowym*, w okresie od 11 do 34 dni od otrzymania informacji o nieodebraniu pojazdu z parkingu strzeżonego, były przekazywane do sądu.

Sporządzenie wniosku w każdym przypadku było poprzedzone wystąpieniem do Komendy Powiatowej Policji z prośbą o przesłanie dowodu na powiadomienie właściciela o fakcie usunięcia pojazdu z drogi i umieszczeniu go na parkingu strzeżonym.

Stwierdzono, że wnioski te były przekazywane do sądu z zachowaniem terminu określonego art. 130a ust. 10a *Prawa o ruchu drogowym*, tj. po upływie 30 dni od powiadomienia właściciela o usunięciu pojazdu z drogi.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

2.3. Wszystkie ww. wnioski Starosty zostały pozytywnie rozpatrzone przez sąd, który wydał postanowienia o przepadku pojazdów (ostatnie postanowienie zostało wydane dnia 19 października 2012 r.).

Postanowienia sądu były wydawane po upływie od 7 do 121 dni od dnia złożenia wniosków przez Starostę, w tym: 7 dni – jeden wniosek¹⁸, 20-22 dni – dwa wnioski¹⁹, 40-41 dni – dwa wnioski²⁰ i 121 dni – jeden wniosek²¹.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

2.4. Na sześć złożonych przez Starostę wniosków, sąd zażądał uzupełnienia pięciu (83%). Wnioski miały być uzupełnione w zakresie: wniesienia opłaty sądowej w kwocie 40 zł (pięć wniosków); udokumentowania uprawnienia wnioskującego do złożenia wniosku, tj. uchwały Rady o wyborze Starosty (cztery wnioski), wskazania aktualnej wartości pojazdu (trzy wnioski), odpisu wniosku dla uczestników postępowania (dwa wnioski). Wszystkie wymienione elementy wyszczególnione zostały dla dwóch pierwszych wniosków Starosty dotyczących pojazdów nr: OK_01 i OK_C1, trzy elementy sąd wymienił dla pojazdu nr KP_60 (bez odpisu wniosku dla uczestnika postępowania), dwa elementy dla pojazdu nr EW_94 (bez wartości pojazdu i odpisu wniosku dla uczestnika postępowania), a jeden (wniesienie opłaty sądowej) dla pojazdu nr DO_50.

We wszystkich ww. przypadkach Starosta uzupełnił wnioski w określonych przez sąd terminach.

¹⁶ Pojazdem kierowała osoba znajdująca się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu.

¹⁷ Stan techniczny pojazdu zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi albo narusza wymagania ochrony środowiska.

¹⁸ Dotyczy pojazdu nr: OK_J7.

¹⁹ Dotyczy pojazdów nr: EW_94 i KP_60.

²⁰ Dotyczy pojazdów nr: DO_50 i OK_01.

²¹ Dotyczy pojazdu nr: OK_C1.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

W jednym przypadku (pojazd nr OK_C1) sąd po uzupełnieniu wniosku przez Starostę oddalił wniosek o przepadek pojazdu na rzecz Powiatu. W uzasadnieniu postanowienia sąd podał, że Starosta nie wykazał zrealizowania obowiązków określonych art. 130a ust. 10 i 10a ww. ustawy wobec współwłaściciela pojazdu.

Starosta po usunięciu ww. braku złożył do sądu drugi wniosek o orzeczenie przepadku pojazdu na rzecz Powiatu, który został przez Sąd uwzględniony.

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 118-131)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dniu 16 marca 2012 r. Starosta został poinformowany o fakcie nieodebrania przez właściciela usuniętego w dniu 11 grudnia 2011 r. pojazdu (OK_C1). W celu sporządzenia wniosku do sądu o orzeczeniu jego przepadku na rzecz Powiatu pismem z dnia 20 marca 2012 r. zwrócono się do KPP o przesłanie dowodu na powiadomienie właściciela pojazdu o fakcie jego usunięcia. Dowód taki (powiadomienie nr 63/11 z dnia 11 grudnia 2011 r.) Starosta otrzymał w dniu 23 marca 2012 r. Starosta w dniu 28 marca 2012 r. przekazał do sądu wniosek przygotowany w dniu 26 marca 2012 r. przez pracownika TK.

Sąd w dniu 7 maja 2012 r. wydał postanowienie o oddaleniu wniosku, gdyż stwierdził brak dowodu na powiadomienia jednego ze współwłaścicieli (współmałżonka) pojazdu o jego usunięciu z drogi na podstawie art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*.

Działania dla uzyskania potwierdzenia powiadomienia właściciela pojazdu o jego usunięciu, podjęte po oddaleniu wniosku z dnia 28 marca 2012 r., pozwoliły na złożenie kompletnego wniosku w dniu 27 czerwca 2012 r. i wydanie przez sąd postanowienia o przepadku pojazdu w dniu 27 lipca 2012 r., tj. odpowiednio po 91 i 121 dniach od dnia złożenia do sądu pierwszego wniosku o wydanie postanowienia o przepadku pojazdu na rzecz Powiatu.

Wskutek niezachowania rzetelności przy sporządzaniu przedmiotowego wniosku koszty przechowywania pojazdu nr OK_C1 na parkingu strzeżonym bezzasadnie wzrosły co najmniej o 3 185,00 zł²².

Inspektor Wydziału TK, która przygotowała wniosek, wyjaśniając powyższe stwierdziła, że wiedząc iż pojazd jest własnością dwóch osób (męża i żony) podobnie jak funkcjonariusze KPP uznała, iż zbędnym jest oddzielne informowanie drugiej osoby (żony) o fakcie usunięcia pojazdu z drogi.

(dowód: akta kontroli str. 115-147, 274)

2. Konieczność uzupełniania przez Starostę nierzetelnie przygotowanych wniosków o orzeczenie przepadku pojazdów na rzecz Powiatu²³, spowodowała wydłużenie czasu pomiędzy dniem złożenia wniosku, a wydaniem przez sąd orzeczeń o przepadku pojazdów na rzecz Powiatu (2 dni dla pojazdu nr DO_50, 7 dni dla pojazdu nr KP_60 i 8 dni dla pojazdów nr: OK_01, OK_C1 i EW_94).

Konieczność uzupełniania wniosków skutkowałą wzrostem kosztów przechowywania pojazdów od 66 zł do 245 zł (66 zł dla pojazdu nr DO_50, 184 zł dla pojazdu nr EW_94, 231 zł dla pojazdu nr OK_01 i OK_C1, 245 zł dla pojazdu nr KP_60 – ogółem 957 zł).

Wnioski do sądu sporządzała Inspektor Wydziału TK.

²² 91 dni x 35 zł/dzień = 3 185 zł

²³ Dotyczy pojazdów nr: OK_01 - wniosek z 27 marca 2012 r., OK_C1 - wniosek z 28 marca 2012 r., KP_60 - wniosek z 30 kwietnia 2012 r., DO_50 - wniosek z 23 sierpnia 2012 r., EW_94 - wniosek z 13 września 2012 r.

Inspektor Wydziału TK wyjaśniając powyższe stwierdziła, że w Starostwie brak było (i jest nadal) uregulowań ustalających zasady postępowania. *Wnioski te przygotowywałam z jak największą starannością i rzetelnością. Ponieważ do pierwszych wniosków sąd wniósł zastrzeżenia, wnosząc o ich uzupełnienie o dowody dotyczące m.in. wniesienia opłaty sądowej czy też wyboru Starosty, starałam się załączać te dokumenty do kolejnych wniosków. W ten sposób już do ostatnich dwóch wniosków załączałam komplet dokumentów, a sąd i tak wezwał Starostę do uzupełnienia piątego wniosku. Dopiero po rozmowie telefonicznej, gdy wskazałam że dokumenty te sąd posiada wniosek został rozpatrzony.* Ponadto stwierdziła, że nie wiedziała o konieczności dołączania do każdego wniosku dokumentów potwierdzających m.in. wniesienie opłaty sądowej, wyboru Starosty. Uważała, że wystarczającym dla sądu powinien być fakt podjęcia informacji w tym zakresie już na podstawie pierwszego kompletnego wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 247)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

3. Wykonanie postanowień sądów o przepadku pojazdu na rzecz powiatu

3.1. Starosta w kontrolowanym okresie otrzymał sześć postanowień sądu o przepadku pojazdu na rzecz Powiatu. Po ich otrzymaniu w okresie od 1 do 45 dni Starosta występował do sądu z wnioskiem o stwierdzenie prawomocności postanowienia, w tym po jednym dniu dla pojazdu nr KP_60, po dwóch dniach dla pojazdu nr EW_94, po czterech dniach dla pojazdu nr OK_J7, po pięciu dniach dla pojazdu nr DO_50, sześciu dniach dla pojazdu nr OK_C1 i 45 dniach dla pojazdu OK_01.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

3.2. Zgodnie z art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, *Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych*²⁴ w razie przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego zarejestrowanego, którego posiadacz wbrew obowiązkowi nie zawarł umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, posiadacz, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w dniu przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego, ale nie później niż z chwilą wprowadzenia pojazdu mechanicznego do ruchu²⁵. W przypadku pojazdu ubezpieczonego, na posiadacza pojazdu, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, przechodzą prawa i obowiązki poprzedniego posiadacza wynikające z umowy ubezpieczenia (art. 31 ust. 1 tej ustawy).

W kontrolowanym okresie Powiat nie zawierał umów ubezpieczenia dla pojazdów, których stał się właścicielem w wyniku postanowień sądowych.

Na dzień, w którym postanowienia o przepadku pojazdów na rzecz Powiatu stały się prawomocne, aktualne ubezpieczenie posiadał jeden pojazd (OK_C1)²⁶.

²⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 392

²⁵ W brzmieniu obowiązującym od 11 lutego 2012 r. poprzednio: W razie nabycia pojazdu mechanicznego zarejestrowanego, którego zbywca wbrew obowiązkowi nie zawarł umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, nabywca jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC w dniu nabycia pojazdu mechanicznego.

²⁶ Pojazdy: OK_01, KP_60, EW_94, DO_50 i OK_J7 nie posiadały aktualnego ubezpieczenia OC (dane według: <https://zapytania.oi.ufg.pl/SASStoredProcess/guest?with=zpp1>)

Pojazdy były demontowane przez uprawniony podmiot (prowadzący m.in. parking dla pojazdów usuniętych z dróg Powiatu na podstawie art. 130a ust. 1 i 2 *Prawa o ruchu drogowym*), a następnie wyrejestrowywane.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

3.3. Starosta zlecał wycenę pojazdów przejętych przez Powiat biegłemu skarbowemu wpisanemu na listę biegłych prowadzoną przez Izbę Skarbową w Opolu (poz. 7 w dniu 12 marca 2002 r.).

Biegły skarbowy sporządził opinie po 3 dniach (dla pojazdów nr: OK_01, OK_C1, KP_60) i 15 dniach (dla pojazdów nr: DO_50, EW_94 i OK_J7) – licząc od dnia zlecenia ich sporządzenia. Opinie te Starosta otrzymał odpowiednio po 13 i 20 dniach od zlecenia biegłemu ich sporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

3.4. We wszystkich opiniach biegły skarbowy stwierdził, że pojazd nie nadaje się do ponownego wprowadzenia do eksploatacji i powinien zostać przekazany do demontażu. Stwierdzenia te biegły sądowy uzasadniał stopniem zużycia pojazdów, jak też brakiem uzasadnienia ekonomicznego dla ich ewentualnej naprawy.

Działania podejmowane przez Wydział TK w stosunku do przejętych przez Powiat pojazdów były zgodne z opiniami biegłego skarbowego.

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 155-180)

3.5. Działania związane z likwidacją pojazdów Starostwo prowadziło w okresie od 10 do 60 dni²⁷ – licząc od dnia otrzymania opinii biegłego skarbowego do dnia demontażu pojazdu.

Okres ten liczony od dnia otrzymania opinii biegłego skarbowego do dnia wyrejestrowania pojazdów wynosił od 14 do 64 dni²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

3.6. Starosta dla wszystkich pojazdów poddanych w 2012 r. demontażowi sporządził w dniu 28 lutego 2013 r. wnioski do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o udzielenie dofinansowania działań związanych z wycofaniem pojazdów z eksploatacji. Starosta do dnia kontroli NIK (28 maj 2013 r.) nie otrzymał decyzji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 186-192)

3.7. Starosta, działając na podstawie art. 130a ust. 10h, 10i i 10j *Prawa o ruchu drogowym*, dla wszystkich sześciu pojazdów ustalił koszty związane z usuwaniem, przechowywaniem i zniszczeniem pojazdu.

Decyzje o zapłacie kosztów zostały wydane w okresie od 7 do 70 dni od dnia demontażu pojazdu²⁹. Okres ten liczony od dnia wyrejestrowania pojazdów wynosił od 3 do 66 dni³⁰.

W decyzjach podawano wysokość kosztów ogółem, jak też wyszczególniano ich elementy składowe obejmujące koszty: usunięcia pojazdu, jego przechowywania, prowadzenia postępowania sądowego oraz wyceny.

Wysokość kosztów ogółem podana w decyzjach Starosty wynosiła od 5 166 zł do 10 492 zł³¹, w tym: od 200 zł do 459 zł za usunięcie pojazdów; od 4 803 zł do 9 889 zł

²⁷ Dla pojazdów nr: OK_01, OK_C1 i KP_60 – 60 dni, a dla pojazdów nr: DO_50, EW_94 i OK_J7 – 10 dni.

²⁸ Dla pojazdu nr: OK_01 – 61 dni, OK_C1 – 60 dni, KP-60 – 64 dni, DO-50 – 22 dni, EW_94 – 18 dni, OK_J7 – 14 dni.

²⁹ Dla pojazdu nr: OK_01 – 49 dni, OK_C1 – 60 dni, KP-60 – 70 dni, DO-50 – 18 dni, EW_94 – 15 dni, OK_J7 – 7 dni.

³⁰ Dla pojazdu nr: OK_01 – 48 dni, OK_C1 – 60 dni, KP-60 – 66 dni, DO-50 – 6 dni, EW_94 – 7 dni, OK_J7 – 3 dni.

za przechowywanie; 40 zł za postępowanie sądowe i 123 zł za wycenę pojazdów przez biegłego skarbowego.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

Do dnia kontroli NIK (29 maj 2013 r.) właściciele pojazdów nie uregulowali należności związanych z usunięciem ich pojazdów z dróg.

W jednym przypadku jeden ze współwłaścicieli pojazdu nr OK_C1 po otrzymaniu decyzji Starosty ustalającej koszty związane z usunięciem, przechowywaniem oraz zniszczeniem pojazdu, w dniu 31 grudnia 2012 r. wniósł odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu³² (przekazane przez Starostę w dniu 7 stycznia 2013 r.). W dniu 11 czerwca 2013 r. Starosta otrzymał decyzję zespołu orzekającego SKO, którą uchylono ww. decyzję w całości i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Starostę.

W uzasadnieniu decyzji zespół orzekający podniósł m.in., że Starosta wydając decyzję ustalającą koszty usunięcia i przechowywania pojazdu OK_C1 naruszył postanowienia art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*³³, tj. nie zapewnił wszystkim stronom czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym.

(dowód: akta kontroli str. 138-145, 204-209)

W sprawach zakończonych demontażem sześciu pojazdów, które stały się własnością Powiatu na podstawie postanowienia sądu, łączny okres prowadzenia postępowania (licząc od dnia po upływie trzech miesięcy przechowywania pojazdu na parkingu strzeżonym do dnia jego demontażu), wynosił od 63 do 201 dni (od 2,1 do 6,7 miesiąca), w tym dla pojazdu nr: OK_01 – 201 dni (6,7 miesiąca), OK_C1 – 190 dni (6,3 miesiąca), KP_60 – 159 dni (5,3 miesiąca), DO_50 – 119 dni (4 miesiące), EW_94 – 112 dni (3,7 miesiąca) i OK-J7 – 63 dni (2,1 miesiąca). Najdłuższy okres prowadzonego postępowania dotyczył pierwszego pojazdu, który nie został odebrany przez właściciela – natomiast najkrótszy okres tego postępowania dotyczył ostatniego pojazdu nieodebranego przez właściciela.

Na długość okresu prowadzenia powyższych postępowań miały wpływ czynności zależne od pracowników kontrolowanego Starostwa, jak też od nich niezależne, tj. wykonywane przez funkcjonariuszy KPP i pracowników sądu.

(dowód: akta kontroli str. 82-99)

3.8. Do dnia zakończenia kontroli NIK (13 czerwiec 2013 r.) właściciele pojazdów nie uregulowali kosztów związanych z usunięciem pojazdów z dróg i ich przechowywaniem na parkingu strzeżonym w łącznej kwocie 48 540 zł.

W stosunku do właścicieli pięciu pojazdów (dla pojazdu nr OK_C1 nie zakończono postępowania po rozstrzygnięciu odwoławczym w SKO) Starosta podjął działania, które obejmowały: sporządzenie wezwań do zapłaty (w okresie od 31 do 34 dni po dniu, w którym decyzja Starosty ustalająca wysokość kosztów stała się ostateczna³⁴), sporządzenie tytułu wykonawczego (w okresie od 11 do 25 dni po dniu odbioru wezwania do zapłaty przez zobowiązanego³⁵) i przekazanie takiego tytułu właściwemu Naczelnikowi Urzędu Skarbowego (w okresie od 1 do 2 dni po dniu jego sporządzenia³⁶).

Postępowania egzekucyjne dotyczyły ogółem kwoty 38 411 zł.

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 181-185)

³¹ Dla pojazdu nr: OK_01 – 10 492 zł, OK_C1 – 10 129 zł, KP-60 – 9 106 zł, DO-50 – 5 166 zł, EW_94 – 7 635 zł, OK_J7 – 6 012 zł.

³² Dalej: SKO.

³³ Dz. U. z 2013 r., poz. 267. Dalej: Kpa.

³⁴ Dla pojazdów nr: OK_01, KP_60 i OK_J7 – 31 dni, DO_50 – 33 dni, EW-94 – 34 dni.

³⁵ Dla pojazdów nr: OK_01 i DO_50 – 11 dni, KP_60 – 13 dni, OK_J7 – 14 dni, EW_94 – 25 dni.

³⁶ Dla pojazdów nr: EW_94 – 1 dzień, OK_01, KP_60, DO_50 i OK_J7 – 2 dni.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dla pięciu pojazdów, które przeszły na własność Powiatu nie zostały zawarte umowy ubezpieczenia OC, pomimo takiego obowiązku wynikającego z ww. przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, *Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych*.

Starosta oraz Naczelnik Wydziału TK wyjaśniając przyczyny braku działań dla zawarcia ww. umów stwierdzili m.in., że w przepisach art. 29 ust. 1 pkt 1 i art. 31 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych zawarty został zapis informujący, (...) „że obowiązek ubezpieczenia pojazdu winien zostać spełniony najpóźniej w chwili wprowadzenia pojazdu do ruchu. Zgodnie z definicją wprowadzenia pojazdu do ruchu, zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 14a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych pojazd jest wprowadzony do ruchu jeżeli został wprowadzony na drogę rozumianą zgodnie z art. 2 pkt 1 Prawa o ruchu drogowym. W przypadku pojazdów przejętych przez Powiat nie zachodził ten fakt, gdyż:

- 1) dla pojazdów przejętych przez Powiat nie zostały wydane dowody rejestracyjne, w których wykazano nowego ich właściciela (Powiat) – wydanie takich dowodów wymagałoby spełnienia dyspozycji art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych,

- 2) parking PHUP LECHMOT nie spełnia ww. definicji drogi.

Dlatego też nie podejmowaliśmy czynności dla zawarcia dla tych pojazdów umów ubezpieczenia OC pojazdów mechanicznych.

Ponadto przy podejmowaniu decyzji o nie ubezpieczaniu tych pojazdów braliśmy pod uwagę także aspekt ekonomiczny. Zawarcie umowy ubezpieczenia generuje potrzebę wydatkowania środków finansowych Powiatu. Wysokość tych środków jest powiększana o koszty przelewu bankowego.

Przy rezygnacji z ubezpieczenia (po likwidacji pojazdów) można zwrócić się do ubezpieczyciela o zwrot niewykorzystanej składki za pozostały okres ubezpieczenia, lecz zwrot ten będzie niższy od wyłożonej na ubezpieczenie kwoty. Żądanie zwrotu także rodzi dla Powiatu skutki finansowe (m.in. koszt przesyłki poleconej). Efektem ww. działań jest wydatkowanie środków finansowych (publicznych) dla realizacji pozornej czynności, gdyż usunięte z dróg pojazdy nie zostały wprowadzone przez Powiat na drogi (w przyszłości postępowanie Powiatu w tym zakresie także będzie analogiczne).”

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 278-285)

2. Starosta w przypadku pierwszego postępowania dotyczącego przypadku pojazdu nr OK_01 na własność Powiatu wystąpił do sądu z wnioskiem o przekazanie prawomocnego postanowienia ze zwłoką, tj. po 45 dniach po otrzymaniu postanowienia sądu o przypadku tego pojazdu na rzecz Powiatu. Działanie powyższe świadczy o braku należytej rzetelności w działaniach Starosty, którego konsekwencją jest wzrost kosztów przechowywania pojazdu.

Inspektor Wydziału TK wyjaśniając powyższe stwierdziła, że ponieważ nie było ustalonej procedury postępowania poprzez rozmowy, konsultacje wykonywała działania dla realizacji kolejnych czynności. Przy czynności związanej ze zleceniem wyceny wartości pojazdu przez biegłego okazało się, że potrzebna jest klauzula prawomocności postanowienia sądu o przypadku pojazdu. Sąd nie chciał nadać tej klauzuli bezpośrednio na egzemplarzu postanowienia posiadanym przez Starostwo. Dlatego też zwrócono się pisemnie o wydanie prawomocnego postanowienia przez sąd. Wydłużenie czasu postępowania dla tej sprawy było więc wynikiem uczenia się nowych procedur postępowania w tym zakresie i godzenia ich z procedurami sądowymi, których Inspektor Wydziału TK wcześniej nie знаła.

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 274)

3. W przypadku dwóch postępowań dotyczących pojazdów nr: OK_01 i KP_60 wystąpiła zwłoka w demontażu tych pojazdów, gdyż nastąpił on dopiero po 69 i 52 dniach po otrzymaniu od biegłego skarbowego wyceny ich wartości oraz prawomocnego postanowienia sądu. Powyższe świadczy o braku należytej rzetelności podejmowanych działań. Uwzględniając założony dla tej kontroli maksymalnie 14 dniowy okres na podjęcie takich czynności (od dnia otrzymania niezbędnych dokumentów), powyższa zwłoka spowodowała wzrost kosztów przechowywania ww. pojazdów o 3 255 zł (łącznie 93 dni x 35 zł/dzień, pierwszy pojazd 55 dni i drugi pojazd 38 dni).

Naczelnik Wydziału TK wyjaśniając przyczyny wystąpienia zwłoki w demontażu ww. pojazdów podał, że były one pierwszymi pojazdami poddanymi procedurze demontażu. Decyzję w tym zakresie podejmował Zarząd Powiatu, który sprawę rozpatrywał w kolejności wynikającej z wpływających spraw. Po interwencji Naczelnika Wydziału TK, który zwrócił uwagę że z tego powodu wzrastają koszty przechowywania pojazdów, Zarząd Powiatu dla likwidacji pozostałych trzech pojazdów zastosował odmienną procedurę, tj. udzielił Naczelnikowi Wydziału TK pełnomocnictwa do podjęcia decyzji w tym zakresie. Dlatego też w dniu otrzymania wycen biegłego skarbowego pojazdy zostały skierowane do demontażu.

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 272)

4. Starosta w decyzjach o zapłacie kosztów usuwania, przechowywania oraz demontażu pojazdów niezgodnie z postanowieniami art. 130a ust. 10h *Prawa o ruchu drogowym* ujmował koszty postępowań sądowych w wysokości 40 zł dla każdego pojazdu (240 zł łącznie). Decyzje sporządzała Inspektor Wydziału TK.

Inspektor Wydziału TK wyjaśniając przyczyny ujmowania kosztów sądowych w decyzjach wydawanych na podstawie art. 130a ust. 10h *Prawa o ruchu drogowym* podała, że koszty sądowe są ujmowane gdyż w wydawanych postanowieniach orzekających o przepadku pojazdów na rzecz Powiatu są zawiera postanowienia dotyczące także zasądzenia od poprzednich właścicieli zwrotu poniesionych przez Powiat kosztów opłaty sądowej.

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 274)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Prowadzenie parkingów strzeżonych dla pojazdów usuniętych z drogi, ustalanie opłat za ich prowadzenie oraz kosztów usuwania, przechowywania, oszacowania, sprzedaży lub zniszczenia pojazdów

Opis stanu
faktycznego

4.1. Starosta, po przeprowadzeniu konkursu ofert na wybór podmiotu realizującego zadania określone art. 130a ust. 5a i 5c *Prawa o ruchu drogowym*, zarządzeniem nr 46/2010 z dnia 8 listopada 2010 r. wyznaczył na okres od 15 listopada 2010 r. do 3 września 2011 r. przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Produkcyjne „LECHMOT”³⁷ do usuwania pojazdów z dróg oraz prowadzenia parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych z dróg na terenie Powiatu.

W dniu 14 września 2011 r. Starosta, działając na podstawie art. 130a ust. 5f, ogłosił konkurs ofert na usuwanie pojazdów oraz prowadzenie całodobowego parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych z dróg Powiatu, na który wpłynęła jedna oferta (PHUP LECHMOT).

³⁷ Dalej: PHUP LECHMOT.

W dniu 17 listopada 2011 r. Starosta podpisał z przedsiębiorcą (PHUP LECHMOT) umowę nr 1, którą na okres od 17 listopada 2011 do 17 listopada 2014 r. zlecił wykonywanie na rzecz Powiatu usług w zakresie usuwania i przechowywania pojazdów usuniętych z dróg na podstawie art. 130a ust. 1 i 2 *Prawa o ruchu drogowym*. Treść umowy w zakresie obowiązków PHUP LECHMOT oraz sposobu rozliczania usług została zmieniona aneksem z dnia 24 września 2012 r.

Analiza treści umowy wykazała, że Powiat określił zakres usług wykonywanych przez PHUP LECHMOT, sposób ich rozliczania, jak też zabezpieczył stosownymi zapisami ogólnymi swoje interesy na wypadek nierzetelnego wywiązywania się PHUP LECHMOT z ich wykonywania (przewidziano możliwość odstąpienia od umowy oraz naliczania kar umownych).

(dowód: akta kontroli str. 210-245)

4.2. W umowie zostały zawarte postanowienia zobowiązujące PHUP LECHMOT do umożliwienia osobom upoważnionym dokonywania oględzin zabezpieczonego pojazdu na terenie parkingu (§ 2 ust. 1 pkt 8), jak też przechowywania pojazdów w taki sposób, by warunki atmosferyczne nie miały bezpośredniego wpływu na jego przechowywanie (§ 2 ust. 1 pkt 10).

Do Starostwa w kontrolowanym okresie nie wpływały skargi i wnioski dotyczące sposobu realizacji przez PHUP LECHMOT usług określonych w tej umowie.

(dowód: akta kontroli str. 34-39, 242)

4.3. PHUP LECHMOT realizowało obowiązek określony art. 130a ust. 10g *Prawa o ruchu drogowym*. Informacje w tym zakresie zostały przekazane po upływie: jednego dnia – w trzech przypadkach, dwóch dni – w jednym przypadku, pięciu i sześciu dni – po jednym przypadku³⁸.

(dowód: akta kontroli str. 82-99, 242-245)

4.4. W kontrolowanym okresie Zarząd Powiatu w dniach: 8 sierpnia 2011 r., 13 marca 2012 r. i 20 grudnia 2012 r. przygotował projekty uchwał Rady dla ustalenia wysokości opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów. Projekty te wraz z uzasadnieniem Starosta przedłożył na sesje Rady w dniach: 18 sierpnia 2011 r., 22 marca 2012 r. oraz 27 grudnia 2012 r.

Rada Powiatu, na podstawie art. 130a ust. 6 *Prawa o ruchu drogowym*, uchwałami nr: X/69/2011 z dnia 18 sierpnia 2011 r., XVII/127/2012 r. z dnia 22 marca 2012 r., XXVII/206/2012 r. ustaliła wysokość opłat za usunięcie pojazdów z drogi i ich przechowywanie na parkingu strzeżonym, jak też wysokość kosztów w przypadku odstąpienia od wykonania dyspozycji usunięcia pojazdu.

Uchwały te, zgodnie z postanowieniami § 6, wchodziły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ich w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego, tj. odpowiednio od dnia: 14 października 2011 r.³⁹, 31 maja 2012 r.⁴⁰ i 1 marca 2013 r.⁴¹

Ustalone ww. uchwałami stawki opłat i kosztów były określone w maksymalnych dopuszczalnych wysokościach przewidzianych w art. 130a ust. 6 i 6a *Prawa o ruchu drogowym* i obwieszczeniach Ministra Finansów z dnia: 12 września 2011 r.⁴² oraz 7 sierpnia 2012 r.⁴³

³⁸ Dotyczy pojazdów nr: OK_J7 i OK_C1.

³⁹ Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z dnia 30 września 2011 r. Nr 110, poz. 1327.

⁴⁰ Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z dnia 16 maja 2012 r., poz. 713.

⁴¹ Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z dnia 14 lutego 2013 r., poz. 466.

⁴² W sprawie ogłoszenia obowiązujących w 2012 r. maksymalnych stawek opłat za usunięcie pojazdu z drogi i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym (M.P. Nr 82, poz. 830).

⁴³ W sprawie ogłoszenia obowiązujących w 2013 r. maksymalnych stawek opłat za usunięcie pojazdu z drogi i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym (M.P. z 2012 r., poz. 579).

Starosta w uzasadnieniach projektów ww. uchwał nie zawarł merytorycznych wyjaśnień przyczyn proponowania uchwalenia przez Radę Powiatu stawek opłat i kosztów w maksymalnie dopuszczalnych wysokościach.

Potrzebę ich uchwalenia w zaproponowanych wysokościach Starosta uzasadniał przepisami art. 130a ust. 6a oraz 6c *Prawa o ruchu drogowym*.

(dowód: akta kontroli str. 246-268)

4.5. W umowie nr 1 z dnia 17 listopada 2011 r. zawarte zostały zasady wynagradzania PHUP LECHMOT i sposobu dokonywania rozliczeń.

Postanowieniami § 2 ust. 1 pkt 14 ustalono, że wydanie pojazdu osobie uprawnionej nastąpi po uprzednim uiszczeniu przez nią na rzecz Starostwa opłaty za usunięcie oraz parkowanie pojazdu (w wysokościach określonych uchwałą Rady Powiatu nr X/69/2011 z dnia 18 sierpnia 2011 r.) oraz przedstawieniu zezwolenia wystawionego przez podmiot wydający dyspozycję usunięcia pojazdu.

Zgodnie z § 2 ust. 3 umowy, rozliczenie usług realizowanych przez PHUP LECHMOT miało następować na podstawie faktur wystawianych po wykonaniu usług, przy czym należne wynagrodzenie powinno być ustalane w oparciu o stawki określone przez PHUP LECHMOT w ofercie z dnia 26 września 2011 r.

Właściciel PHUP LECHMOT w dniu 20 lutego 2013 r. wystąpił do Starosty z prośbą o waloryzację stawek za wykonywane na podstawie umowy nr 1 czynności. Starosta prośbę oddalił uzasadniając, że umowa nr 1 nie przewiduje przeprowadzenia przedmiotowej czynności.

(dowód: akta kontroli str. 242-245, 269-270)

Z porównania wysokości stawek określonych w ww. umowie oraz uchwałach Rady Powiatu wynikało, że stawki umowne były niższe od określonych uchwałami Rady.

Przykładowo dla pojazdu o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony: za usunięcie pojazdu były niższe o: 80 zł, 99 zł i 118 zł, a za jego parkowanie były niższe o: 8, 10 i 12 zł⁴⁴.

Ustalone umową zasady, w tym stawki rozliczeń były respektowane przez PHUP LECHMOT. Po odbiorze pojazdu przez właściciela (przed upływem trzech miesięcy) lub przekazaniu pojazdu do demontażu (dla pojazdów, które przeszły na własność Powiatu) PHUP LECHMOT sporządzał w tym samym dniu faktury, w których wyszczególniono koszty usunięcia pojazdu i jego przechowywania. Wysokość wynagrodzenia przysługującego PHUP LECHMOT za usunięcie i przechowywanie pojazdów odebranych przed upływem trzech miesięcy wyniosła (według faktur) łącznie 15 774,95 zł, a kwoty wpłacone przez właścicieli pojazdów na rachunek bankowy Starostwa - 19 943 zł (różnica 4 168,05 zł).

Dla pojazdów, które przeszły na własność Powiatu wynagrodzenie przedsiębiorcy (według faktur wystawionych przez PHUP LECHMOT) wyniosło 35 641,90 zł, a wysokość kosztów objętych decyzjami Starosty wyniosła 48 540,00 zł (różnica 12 898,10 zł).

Do dnia kontroli NIK koszty objęte decyzjami Starosty na kwotę 38 411,00 zł nie zostały wyegzekwowane od właścicieli pojazdów, pomimo wszczęcia postępowań egzekucyjnych⁴⁵.

(dowód: akta kontroli str. 82-153)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

⁴⁴ Odpowiednio w okresie: 17 listopada 2011 r. – 30 maja 2012 r., 31 maja 2012 r. – 28 lutego 2013 r. i od 1 marca 2013 r. do nadal.

⁴⁵ Kwota 10 129,00 zł ustalona decyzją Starosty dla pojazdu nr OK_C1 ze względu na odwołanie do SKO w Opolu i brak decyzji w tej sprawie nie była jeszcze objęta postępowaniem egzekucyjnym.

Starosta, wbrew obowiązкови określoneu art. 130a ust. 5f *Prawa o ruchu drogowym*, w okresie od 4 września do 17 listopada 2011 r. (tj. 75 dni) formalnie nie wyznaczył podmiotu realizującego zadania w zakresie usuwania pojazdów z drogi i przechowywania ich na parkingu strzeżonym.

W okresie tym, od 28 października do 16 listopada 2011 r., PHUP LECHMOT bezumownie realizował przedmiotowe zadania.

Stwierdzono, że w dniu 27 października 2011 r. Komendant KPP poinformował Starostę o otrzymaniu pisma właściciela PHUP LECHMOT informującego go o zaprzestaniu przyjmowania zleceń na usuwanie pojazdów z drogi w trybie art. 130a *Prawa o ruchu drogowym* i zwrócił się do Starosty o wyznaczenie jednostki do usuwania pojazdów. Starosta pismem z 17 listopada 2011 r. poinformował Komendanta KPP o podpisaniu z PHUP LECHMOT umowy na usuwanie oraz przechowywanie pojazdów w trybie art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*.

Starosta wyjaśniając powyższe opisał kolejne czynności realizowane w okresie od 20 lipca 2011 r. (prośba do firmy PHUP LECHMOT o podanie danych statystycznych w zakresie ilości usuniętych pojazdów i czasu ich przechowywania na parkingu strzeżonym) do 17 listopada 2011 r. (podpisanie umowy z firmą PHUP LECHMOT) – bez podania przyczyn podjęcia czynności dla wyłonienia podmiotu usuwającego i przechowującego pojazdy dopiero w dniu 14 września 2011 r. (ogłoszenie konkursu ofert), tj. po 390 dniach od dnia ogłoszenia *ustawy zmieniającej*.

(dowód: akta kontroli str. 210-245, 277)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Starosta przed upływem określonego w zarządzeniu nr 46/2010 okresu wyznaczenia PHUP LECHMOT do usuwania pojazdów z drogi oraz prowadzenia parkingu strzeżonego (3 wrzesień 2011 r.) powinien był podjąć działania w celu zapewnienia ciągłości realizacji zadań Powiatu wynikających z art. 130a ust. 5f *Prawa o ruchu drogowym*.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁶ wnosi o podjęcie działań mających na celu:

1. Podjęcie działań w celu ujęcia w Regulaminie organizacyjnym oraz w zakresach obowiązków pracowników Starostwa, wszystkich zadań określonych w art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*.
2. Zapewnienie terminowego prowadzenia spraw dotyczących pojazdów usuniętych z drogi i nieodebranych w terminie trzech miesięcy, w celu minimalizacji ryzyka nieuzasadnionego zawyżenia wysokości kosztów, do których poniesienia zobowiązani się właściciele tych pojazdów.
3. Ustalanie wysokości kosztów związanych z usuwaniem, przechowywaniem, wyceną, sprzedażą lub demontażem pojazdu zgodnie z treścią art. 130a ust. 10h *Prawa o ruchu drogowym*.

⁴⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach - jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 09 lipca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Zygmunt Świętek
Specjalista k.p.

.....
Podpis

.....
Podpis